



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 18941-03-16 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

בפניי : כבוד השופטת, סגנית הנשיא, אלה מירז

בעניין הקטין : ה. כ.

התובע : א. כ.

ע"י ב"כ עו"ד שיראל בר ואח'

נגד

הנתבעת : ל. ב.

ע"י ב"כ עו"ד גבי ברנדס

### פסק דין

#### מבוא

#### נסיבות המקרה בקליפת אגוז

1. תובענה להפחתת מזונות הקטין, יליד 7.12.2011, כיום כבן 7 שנים. מזונותיו נקבעו בהסכם כולל שנחתם ביום 10.11.2013, אושר כדין וקיבל תוקף של פסק דין ביום 26.11.2013 בפני בית משפט זה (להלן – "ההסכם"). התובע נושא במזונות הקטין מתוקף ההסכם, בסך של 1,850 ₪ (קרו) ועותר להפחיתם לסך של 900 ₪. לטענת התובע, זמני השהות שהתקיימו מתוקף ההסכם, היו מצומצמים לעומת מתכונת זמני השהות השוררת כיום.
2. בשלהי שנת 2014 הגיש האב לבית משפט זה תובענה לקביעת אחריות הורית משותפת כלפי הקטין (תמ"ש 14-10-953), ובהחלטה מיום 19.2.15 נקבע כי הצדדים יחלקו "משמורת משותפת" כלפי הקטין לתקופה בת שנה אחת (להלן – "הליך המשמורת").
3. במסגרת הליך המשמורת הוגשו מספר תסקירים לבית המשפט, והאחרון שבהם ביום 1.3.16 (להלן – "התסקיר"). המלצת התסקיר היתה לקביעת "משמורת משותפת" קבועה תוך הותרת חלוקת זמני השהות שחלה אותה העת על כנה. למרות החלטות בית המשפט, מי מהצדדים לא הגיש עמדתו להמלצות התסקיר, וביום 27.3.16 ניתן פסק דין שמאמץ אותן (להלן – "פסק הדין למשמורת").

#### ההליך המקביל

4. יצוין כי ביום 16.7.18, לאחר דיוני ההוכחות והגשת הסיכומים בתיק זה, הגישה הנתבעת בתיק דנן, תובענה כנגד התובע "בעניין קטין" (תלה"מ 18-07-38044). הנתבעת עתרה לרישום הקטין לבית הספר בxxxxxx



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 18941-03-16 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

- 1 בעקבות מעבר הנתבעת לעיר, לאחר שנמצאה זכאית לדיור ציבורי. ביום 15.8.18 הוחלט, תוך קבלת המלצות  
2 העו"ס לס"ד בשירותי הרווחה בxxxxx, להתיר מעבר האם ורישום הקטין לבית הספר בxxxxx.  
3 במסגרת ההליך המקביל הגיש האב בקשה להרחבת זמני השהות, תוך שהוא מייצג את עצמו. על אף מיצוי  
4 הסעד שהתבקש בהליך המקביל, בית המשפט מצא לנכון אותה העת כי היא זה מטובתו של הקטין להורות  
5 על מתן תסקיר ובו המלצות לאופן המיטבי לביצוע המעברים של הקטין מבית האב בyyyy לבית האם  
6 בxxxxx כחלק מזמני השהות, וכן המלצות לעניין נטלי ההסעות בעקבות המעבר. ביום 29.10.18 הורתי  
7 להרחיב המלצות התסקיר גם בהקשר לבקשת האב להרחבת זמני השהות.  
8 ביום 4.12.18 הוגש תסקיר, ממנו עולה שזמני השהות מתקיימים כסדרם ושהצדדים אינם מעלים השגות  
9 בהקשר זה ואו נטלי ההסעות. לאחר סקירה ארוכה של נסיבות העניין, המליצה העו"ס לס"ד להוסיף יום  
10 שהות נוסף בין הקטין לבין האב - ביום א' מידי שבועיים, לאחר שהקטין שוהה בסופ"ש עם אמו.  
11 הצדדים חלוקים בדעותיהם כלפי המלצות התסקיר, וכל צד העלה טיעונו בכתב. יצוין עוד כי לצדדים  
12 נקבע מועד לדיון קד"מ בהליך המקביל ליום 18.2.19.  
13

### ההסכם

- 14  
15 7. ההסכם נשוא ההליך (אושר ביום 26.11.2013) הוא הסכם-כולל לעניין האחריות ההורית, חלוקת זמני  
16 השהות ודמי המזונות. אלה עיקריו הנוגעים לענייננו:  
17 א. הקטין יישאר ב"משמורת" אמו;  
18 ב. בימי ב' ו - ד' האב יקח את הקטין מהמעון בשעה 15:30 וישיבו לבית האם בשעה 18:30;  
19 ג. בסופ"ש יקח האב את הקטין משער בית האם ביום ו' בשעה 15:00 וישיבו בשעה 18:30;  
20 ד. בסופ"ש שלאחריו יקח את הקטין משער בית האם ביום שבת בשעה 10:00 וישיבו עד השעה 18:30;  
21 ה. בחגים ומועדים תישאר החלוקה על כנה, אלא אם יסכימו הצדדים אחרת;  
22 ו. דמי המזונות הועמדו על סך 2,000 ₪. בנוסף לסכום המזונות, האב ירכוש "מעט לעת ביגוד נעליים  
23 וצעצועים לקטין בפרט בחילופי עונות" (ס' 5.4);  
24 ז. בנוסף לדמי המזונות, הצדדים יישאו בחלקים שווים בהוצאות החריגות אותן הצדדים מנו והסדירו  
25 בהסכם;  
26 ח. יש להעלות על הכתב את סעיף 5.1 להסכם כלשונו:  
27 "החל מיום חתימת ההסכם ישלם האב לידי האם מזונות הקטין בסך 2,000 ₪ (אלפיים ₪) בחודש.  
28 כאשר הקטין יתחיל ללון דרך קבע במסגרת הסדרי הקשר בבית האב יעודכן בהתאם הסדר  
29 הביקורים ומזונות הקטין שמשלם האב לאם יופחת סך של 150 ₪".  
30

### התסקיר

- 31  
32 8. כזכור, התסקיר הוגש ביום 1.3.2016 (במסגרת הליך המשמורת) - יותר משנתיים לאחר מועד ההסכם  
33 מחודש 11/2013. אלה הם עיקריו הרלוונטיים:



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

- 1 א. מאז החלטת בית המשפט מיום 19.2.15 (במסגרת הליך המשמורת) שעניינה משמורת משותפת  
2 זמנית ושניתנה על בסיס המלצות העו"ס לס"ד, זמני השהות החדשים מתקיימים כסדרם: בימים  
3 ב'ו – ד' מסיום הגן ועד למחרת בבוקר, ומידי סופ"ש לסירוגין, משעת סיום הגן ועד למחרת בבוקר.  
4 הצדדים חלוקים לגבי המועד בו החלו זמני השהות המורחבים הכוללים לינה.  
5 ב. לאם טענות כלפי האב, אך אינה משיגה על סוגיית המשמורת וזמני השהות החדשים. הקונפליקט  
6 בין ההורים עודנו חי ובוטע ושיתוף הפעולה ביניהם מוגבל. מנגד שיתוף האב באחריות ההורית  
7 כלפי הקטין הוכיח את עצמו, ובתום תקופת הניסיון (בגדר ההחלטה הזמנית) לא נמצא אישור  
8 לחששות אותן העלתה האם. ההתפתחות והתפקוד של הילד תקינים ואין סימן לדאגה בקרב  
9 הצוות החינוכי. את המזונות משלם האב באופן סדיר. כאמור לעיל, ההמלצה היתה להוסיף  
10 ולהמשיך במתכונת החלוקה הרחבה והקיימת אותה עת של זמני השהות – הכוללים כאמור לינת  
11 הקטין בבית האב.

### טענות הצדדים

#### טענות האב

- 13  
14  
15 9. בתצהירו (סומן ת/1) מעמיד האב שני אדנים לתביעתו:  
16 א. הרחבת זמני השהות לעומת אלה הנקובים בהסכם, וקיום המתכונת המורחבת הלכה למעשה מזה  
17 יותר משנתיים קודם להגשת התביעה. לשיטתו, המתכונת המורחבת של זמני השהייה החלה  
18 בעקבות החלטת בית המשפט מיום 19.2.15 במסגרת הליך המשמורת, בה נקבעה "משמורת  
19 משותפת" זמנית. התובע חישב ומצא כי כיום הקטין שוהה עמו 336 שעות מידי חודש, לעומת 48 שעות  
20 חודשיות נכון למועד ההסכם. הוא מוסיף עוד שהקטין שוהה עמו 60% מהזמן, לכל הפחות, לעומת  
21 40% בהם מצוי בחזקת האם. בכך מוצא התובע שינוי נסיבות מהותי המעמיד עילה להפחתת מזונות  
22 הקטין.  
23 ב. הרעה במצבו הכלכלי - התובע טוען שמצבו הבריאותי בגינו הוא מוכר כנכה (משרד הביטחון), הוחמר  
24 בסמוך לפני הגשת התביעה באופן המשליך על יכולת השתכרותו ושיעורה. עוד עומד התובע על  
25 הוצאות בהן נושא ומשליכות לשיטתו על שיעור הכנסתו הפנויה.

#### טענות האם

- 26  
27 10. בתצהירה (סומן נ/4) מציינת הנתבעת כי היא אם ל – 3 ילדים: הקטין, והן תאומים בני 12 מנישואים  
28 קודמים. כל שלושת ילדיה מתגוררים עמה. לטענתה האב לא הצביע על שינוי נסיבות מהותי שיש בו להוות  
29 עילה להפחתת המזונות. מה גם שהצדדים צפו את הרחבת זמני השהות, ולפיכך העמידו בהסכם הוראות  
30 מתאימות שתיכנסנה לתקפן עם תחילת הלינה של הקטין בבית האב, ואף נקבו בהסכם בשיעור הפחתת  
31 מזונות מוסכם, בסך 150 ₪. בנסיבות אלה, אין לשיטתה של האם להצביע על שינוי נסיבות מהותי.  
32 11. האם מוסיפה שהאב לא עמד בחובת המזונות בהתאם להוראות ההסכם, ולא רכש מעת לעת ביגוד והנעלה  
33 לקטין בנוסף לסכום המזונות. ככל שאכן רכש לקטין ביגוד והנעלה כאמור, הרי שהותירם בידו.



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 18941-03-16 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

### הרובד העקרוני

- 1
- 2 12. בטבורה של תובענה לשינוי מזונות - הפחתתם או להגדלתם – מונח שינוי נסיבות מהותי שהתרחש לאחר
- 3 קביעת המזונות בפסק דין או בהסכם. אין המדובר בשינוי של מה בכך, אלא שינוי נסיבות משמעותי ובלתי
- 4 צפוי הנוגע למסדים מרכזיים שבבסיס ההכרעה או ההסכמה (ר' ע"א 363/81 פייגה נ' פייגה, פ"ד לו (3)
- 5 187; ע"א 177/81 רחל גלעדי נ' ד"ר ישראל גלעדי, פ"ד לו(3) 179).
- 6 13. המושג "שינוי נסיבות" אשר במשך השנים עמלו בתי המשפט ליצוק לתוכו תוכן, עובר טלטלה פרשנית
- 7 בימים אלה שלאחר פסק דינו של בית המשפט העליון בבע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית ("נבו", מיום 19.7.17,
- 8 להלן – "בע"מ 919/15").
- 9 בהקשר זה ציינתי במקרה אחר:
- 10 **"בעוד בית המשפט העליון אחז השור בקרניו והביא לשינוי הפרדיגמה בכל הנוגע לפרשנות**
- 11 **הדין האישי וקביעת שיעור מזונות קטינים בגילאים 6 – 15, בחרו היושבים בדין, שבעה**
- 12 **במספר, שלא לתת דעתם לשאלה הקריטית שכמו עולה מאליה עם בוא ההלכה החדשה**
- 13 **לעולם – האם מזונות שנקבעו טרם פרסום ההלכה יעמדו לבירור מחדש נוכח שינוי ההלכה**
- 14 **ובעקבות הסתת מרכז הכובד לבחינת שיעור המזונות, מכתפי האב אל הנסיבות כולן, החל**
- 15 **מהכנסת האם וכלה בחלוקת זמני השהות? ומה דינם של מזונות שנקבעו בהסכם שאושר**
- 16 **כדין עובר לפרסום ההלכה?" (תלה"מ (חי) 50245-05-17 צ. ב. ה נ' ש. פ, "נבו", מיום**
- 17 **23.12.18).**
- 18 14. בענייננו, הוגשה התובענה טרם פרסום פסק הדין בבע"מ 919/15 ומטבע הדברים אין בכתב התביעה
- 19 התייחסות לתחולתו. מנגד, את תצהיר עדותו הראשית הגיש התובע ביום 25.7.17, לאחר פרסום ההלכה
- 20 החדשה, ואף בו אין התייחסות לתחולתה של ההלכה החדשה. נוסף ונצלין שהתובע לא ביקש להשלים את
- 21 טיעוניו ו/או לתקן את כתב התביעה ו/או תצהירו. התובע מעלה טענותיו בהקשר זה **לראשונה בסיכומיו,**
- 22 **ולטענתו פסק הדין בבע"מ 919/15 מחייב את בית המשפט "לבצע חישוב מסלול מחדש"** בהלימה לפסק
- 23 הדין. הנתבעת מוצאת בדברים הרחבת חזית אסורה שעה שעלו לראשונה בסיכומי התובע ולא עמדו לבחינה
- 24 בדיוני ההוכחות.
- 25 15. על אף שסבורני שיש בטענות התובע משום הרחבת חזית כטענת הנתבעת, הרי שבהינתן גודל הבשורה
- 26 ועומק החריש ששרטט בית המשפט העליון, בשדה המשפטי, באמצעות פסק הדין בבע"מ 919/15, בית
- 27 המשפט אינו רשאי שלא לתת דעתו לפסק הדין ולבחינת תחולתו בנסיבות העניין, גם אם יעשה כן ביוזמתו
- 28 ושלא על בסיס טענות מי מהצדדים. לא ניתן להגזים במשמעותו של פסק הדין בבע"מ 919/15 שהביא
- 29 לשינוי הפרדיגמה באופן קוונטי, באבחה אחת מן ה"לאו" אל ה"הן" והדרך בה הילכו בתי המשפט בעבר
- 30 לשם פסיקת מזונות קטין אינה פתוחה לפניהם יותר.
- 31 16. יש להוסיף ולחדד, כי אחת מהדרכים בהן מתגשם השינוי שחולל בע"מ 919/15 היא העובדה שהבחינה
- 32 השיפוטית מופנית לשני בעלי הדין ואינה מתמצית יותר (בעיקר) בבחינת יכולותיו של האב. אפשר להעלות
- 33 על הדעת נסיבות בהן זה העותר לשינוי המזונות יבקש דווקא להימנע מבחינת הנסיבות לאור ההלכה



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

1 החדשה, שפתחה כאמור צוהר לבחינת כל הנסיבות כולן, לרבות אלה שלא תתיישבנה עם הסעד אליו חותר  
2 בעל דין. בית המשפט אינו יכול להכפיף את שינוי הפרדיגמה שבישר פסק הדין בבע"מ 919/15 לרצונו הטוב  
3 של בעל דין להעלות טענה לתחולת ההלכה החדשה.

### המתווה המשפטי לקראת ההכרעה

4  
5  
6 **17. בענייננו נקבעו מזונות הקטין בהסכם כולל שקיבל תוקף פסק דין בבית המשפט.** תחולת ההלכה בבע"מ  
7 919/15 על בחינה מחדש של מזונות קטין שנקבעו בהסכם, עומדת במחלוקת דיונית ואין לגביה תמימות  
8 דעים בערכאות הדיוניות או בערכאות הערעור. **מותב זה הביע דעתו בעבר - "שמזונות קטינים שנקבעו**  
9 **בהסכם כולל, מבין מארג הסכמות בסוגיות אחרות שעמדו בין הצדדים, טומנים בחובם רכיב הסתמכות**  
10 **המתחרה על הבכורה אל מול ערך קידום עקרון השוויון בחלוקת הנטל הכלכלי המצוי בבסיס שינוי**  
11 **ההלכה בבע"מ 919/15 (תלה"מ (חי"מ) 50245-05-17 צ. ב. ה' נ' ש. פ. לעיל; ראה גם בתלה"מ (חי"מ) 13858-**  
12 **12-16 א.ק. נ' א.ק., "נבו", 3.10.18).**

13  
14 לעיון נוסף בעמדה זו ראו עוד בתמ"ש (י"ם) 51305-01-16 נ.ש. נ' ח.ש., "נבו", 4.12.17; וגם תמ"ש (פ"ת)  
15 61453-06-13 פלוני נ' פלונית, "נבו", 19.12.17; וכמו כן במ' (נצ') 10726-05-18 א.ק. נ' ע.ק., "נבו",  
16 6.9.18.

17 **18. עמדה עקרונית זו מחייבת את אימוץ התפיסה השיפוטית לפיה לצורך תקיפת מזונות שנקבעו בהסכם,**  
18 **ההלכה בבע"מ 919/15 אינה יכולה לעמוד לבדה כעילה לביטול מחדש של שיעור המזונות המוסכם ואין בה**  
19 **כשלעצמה שינוי נסיבות בואכה הפחתת המזונות, או הגדלתם. התובע שינוי מזונות הנקובים בהסכם אינו**  
20 **יוצא אפוא כדי חובתו בכך שאוחז בפסק הדין בבע"מ 919/15 ועליו להידרש לשינוי נסיבות שהתחולל**  
21 **בעולם המעשה. לשון אחר, בחינה מחודשת של מזונות הנקובים בהסכם כולל על בסיס בע"מ 919/15 לא**  
22 **תבוא אל העולם אלא לנוכח שינוי נסיבות עובדתי, שאת קיומו על כתפי התובע להוכיח.**

23 **19. אך לא בכך מתמצים הדברים: "יחד עם זאת, מפאת כבד משקלו הסגולי ושינוי העיתים שבישר, שלח**  
24 **פסק הדין בבע"מ 919/15 אדוות למרחוק. השלכותיו חורגות מגדרי תחולתו והוא "תלוי כהינומה" מעל**  
25 **אמות המידה, שיקול הדעת ושיקולי הצדק.**  
26 **מתבטא הדבר בין היתר בנקודת המבט השיפוטית כלפי שינוי הנסיבות הדרוש, באופן שיש להקל בנטל**  
27 **ההוכחה הרובץ על כתפי התובע להצביע על שינוי הנסיבות העובדתי – בין אם כלפי משקל הראיות ובין**  
28 **אם כלפי טבעו ומהותו של השינוי המדובר" (תלה"מ (חי"מ) 50245-05-17 צ. ב. ה' נ' ש. פ. לעיל).**

29  
30 עיון נוסף בעמדה זו ראה בתלה"מ (קר') 18283-10-17, "נבו", מיום 1.8.18; במ' (נצ') 10726-05-18 א.ק.  
31 נ' ע.ק., "נבו", 6.9.18; עמ"ש (מרכז) 62263-10-17 ל. נ' ק., "נבו", מיום 17.9.18.



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

20. מתוך עמדה עקרונית זו נגזר מתווה רעיוני לדרך בה על בית המשפט להלך בבואו לבחון טענה לשינוי המזונות שנקבעו בהסכם על רקע ההלכה בבע"מ 919/15. בתמצית, מותב זה אימץ מתווה דו-שלבי של בחינת נסיבות המקרה – מן המבואה אל הטרקלין:
- א. ראשית יבחן הרובד העובדתי ובית המשפט יתור אחר שינוי נסיבות בעולם המעשה כפי שמשקף מראיות התובע. התובע "יהנה" מהורדת רף השכנוע אך מנגד יושם דגש על תום ליבו. ככל שישכנע את בית המשפט שיש בנסיבות המקרה כדי להצביע על שינוי נסיבות שאינו עניין של מה בכך ויש בו להצדיק, על פניו, שינוי בשיעור המזונות, או-אז יפתח השער ויהלך התובע אל הטרקלין.
- ב. בשלב השני תיבחנה נסיבות העניין בכללותן על בסיס האדנים שהונחו בבע"מ 919/15, לצורך אומדן שיעור המזונות. בשלב זה בית המשפט אינו כבול יותר באופן בלעדי בסד המבחנים הדווקניים שהעמידה הפסיקה להצדקת שינוי מזונות ובקיומו של "שינוי נסיבות מהותי". מנגד, אינו כבול בהכרעתו בשלב הראשון ורשאי להסיק כי אין בענייננו הצדקה להפחתת המזונות, גם לאחרי בחינת הנסיבות על בסיס ההלכה בבע"מ 919/15.
21. מבחני העזר הללו אינם חזות הכל, ותכליתם לענות על הצורך להנגיש ולהפשיט סוגיה משפטית מורכבת - אך לא פחות מכך נועדו לשמר ולהגן על הודאות המשפטית שספגה פגיעה ממשית:
- "יושם אל לב, כי האינטרסים המוגנים של בעלי הדין אינם שולטים לבדם בזירה העקרונית. אינטרס ציבורי מקודש לא פחות הוא עקרון הודאות המשפטית. קשה להגזים בחשיבותו ומשקלו אינו נופל מעקרון השוויון שלימינו, או מאינטרס ההסתמכות שלשמאלו. ניכר בעיני בית המשפט כי בעקבות בע"מ 919/15, מידת הודאות והיכולת לשער או לחזות במידה סבירה ומתבקשת את שיעור המזונות הראוי על פי דין בנסיבות מגוונות ומשתנות, נפגעו ושובשו. כך במשנה תוקף מקום שמונחת בפנינו סוגיה מורכבת בעליל שהעסיקה דורות של שופטים ומשפטנים, דיינים וחכמי הלכה מימי תקנות אושא ועד הלום" (תלה"מ (חי') 50245-05-17 צ. ב. ה' נ' ש. פ. לעיל).
22. במילים אחרות, מבחני-העזר והחלה אפשרית של ההלכה בבע"מ 919/15, אינם באים תחת ההלכות המוקפדות בעניין שינוי מזונות, אשר פותחו במשך השנים על ידי בתי המשפט. אלה עומדות בעינן כמו גם ההצדקה שבבסיסן:
- "השינוי מתבטא בתזוזה בנקודת השקפתו של בית המשפט על נסיבות המקרה. על התובע לשכנע את בית המשפט, מכוח המבחנים המוכרים בסוגיית שינוי המזונות - ותוך הקלה בנטל ההוכחה - לסור לנקודת תצפית אחרת, ממנה נראים הדברים גם דרך המְסָרָה שהציב פסק הדין בבע"מ 919/15" (שם).
- וזאת יש לזכור, שמעבר לכללי משפט והלכה, שיקול דעתם הרחב של בתי המשפט לענייני משפחה מוסיף וחולש על כל נסיבות המקרה בכללותן: "מזונות הם כנגד התפור למידותיו של לובשו ולא ככזה הנקנה מן המדף בקונפקציה סטנדרטית" (כבוד השופט אליקים רובינשטיין בבע"מ 1794/14 פלונית נ' פלוני, "נבו", מיום 20.3.14).



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

### המסגרת המשפטית

- 1
- 2 כשם שבואר באריכות לעיל, ההלכות שפותחו על ידי בתי המשפט לבחינת תובענות לשינוי מזונות מוסיפות
- 3 לעמוד בעינן. למותר לציין כי טענה לשינוי נסיבות מהותי היא בבחינת טענה שהיתה ונתרה טענה עובדתית
- 4 מובהקת. על התובע לכוון ראיותיו ל"שינוי ממשי אשר לא ניתן היה לצפותו או לשערו בעת פסיקת
- 5 המזונות, כך נקבע כי נקודת המוצא לקביעה אם חל שינוי נסיבות מהותי, הוא המצב אשר שרר בעת
- 6 פסיקת המזונות המקוריים, ועל הטוען לשינוי נסיבות להוכיח את המצב ששרר בעבר בעת מתן פסק
- 7 הדין, וכן עליו להצביע על השינוי שחל מאז" (עמ"ש (מרכז) 62263-10-17 ע.ל. נ' ס.ק., "נבו", מיום
- 8 17.9.18; ר' עוד ע"א 363/81 פייגה נ' פייגה, פ"ד לו (3) 187).
- 9 ומנגד, "שינוי בלתי משמעותי על תוצאותיו צריך להיספג על-ידי הצדדים להתדיינות הקודמת, והם
- 10 חייבים להתאים עצמם למשמעותו בלי לשוב ולפנות לערכאות" (ע"א 177/81 רחל גלעדי נ' ד"ר ישראל
- 11 גלעדי, פ"ד לו(3) 179).
- 12 פועל יוצא מכך הוא כי על בית המשפט לבחון טענות התובע תוך הצבת המצב העובדתי במועד עריכת
- 13 ההסכם כנגד המצב העובדתי הנוכחי הנטען ולתור אחר פער נסיבתי משמעותי ובלתי צפוי. למעלה מאלה,
- 14 על בית המשפט להשתכנע כי לא יהא זה צודק בנסיבות המקרה להותיר את שיעור המזונות על כנו (ע"א
- 15 442/83 קס נ' קס, פ"ד לח(1) 767).
- 16 ובתוך כל אלה יגזור על עצמו בית המשפט זהירות יתר בבחינת מזונות שנקבעו בהסכם כולל, כחלק ממארג
- 17 הסכמות רחב וממצה:
- 18 "הסכם הגירושין הוא מעשה רקמה עדינה, שמזונות הילדים הוא אחד החוטים המרכזיים
- 19 בו. אם פרמת חוט זה, נמצאת מפר את מערכת האיזונים שבבסיס ההסכם [...] מכאן,
- 20 שהפרדה בין מזונות הילדים לבין מכלול הנושאים בהסכם הגירושין, היא לעיתים
- 21 קרובות הפרדה מלאכותית" (בג"ץ 4407/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול, סו (1) 369).
- 22
- 23 **דיון והכרעה**
- 24 22. כאמור, התובע העמיד את תביעתו על שתי עילות – הרחבת זמני השהות והרעה במצבו הכלכלי. נאמנים
- 25 לדרכנו, נתור אחר פער נסיבתי שנוצר בין מועד עריכת ההסכם לבין העת הזו, ונבחן האם די בו כדי להעמיד
- 26 עילה להפחתת המזונות. כך, על רקע ההקלה בנטל לה זוכה התובע מתוקף בע"מ 919/15.
- 27
- 28 **הרחבת זמני השהות**
- 29 23. נדמה כי הצדדים אינם חולקים על העובדה כי במועד חתימת ההסכם שררה חלוקת זמני שהייה מצומצמת
- 30 לעומת החלוקה המורחבת לפיה פעלו הצדדים בעקבות תביעת המשמורת. נוסף אנו שהלכה למעשה מהותו
- 31 של השינוי היא הלנתו של הקטין בבית האב. לא חל שינוי בשיעור ימי השהייה של הקטין ברשות האב ואף
- 32 לא בסדר הימים. לא בכדי מונה התובע את זמני השהות בשעות ולא בימים.





## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

24. על פניו, הצדדים כן חלוקים לגבי המועד ממנו החלו לנהוג על פי החלוקה המורחבת. ויחד עם זאת אין מחלוקת שחל שינוי בנסיבות, קרי הרחבת זמני השהות על-דרך הלנת הקטין בבית האב, וזאת **לאחר** חתימת ההסכם ואישורו.
- לכאורה, ככל שמועד השינוי מרוחק ממועד עריכת ההסכם, יהא בכך להבליט את שינוי הנסיבות ולכוון אליו אלומת אור. מנגד, ככל שמועד השינוי סמוך למועד עריכת ההסכם, אפשר ויהא בכך לטשטש את שינוי הנסיבות ואת עוצמתו. שינוי הנסיבות יכול להיתפס יותר כהתפתחות דינמית אותה הצדדים צפו מראש.
25. בחקירתו התובע התקשה, או שמא היסס, להצביע על המועד בו החלו להתקיים לשיטתו זמני השהות המורחבים:
- "ש. נכון שלא הרבה לאחר מכן [מועד חתימת ההסכם, א.מ.] הילד התחיל לישון אצלך?  
ת. לא יודע.  
ש. הוא ישן אצלך היום?  
ת. היום כן.  
ש. ממתי הוא יושן אצלך?  
ת. אני חושב שלא הרבה זמן אחרי ההסכם, קשה לי להגיד ימים, שבועות, שנים.  
ש. הפחתת 150 ₪ מהמזונות ברגע שהוא התחיל לישון אצלך.  
ת. זה לא שאני הפחתתי, זה מה שעוה"ד הציע. התחלתי לשלם 150 ₪ פחות כשהוא התחיל לישון אצלי.  
ש. וזה היו אותם ימים ושעות כמו שהוא ישן אצלך היום נכון? לא היה שינוי בזה?  
ת. אני לא זוכר, זה היה לפני 5 שנים" (עמ' 11, ש' 30 – עמ' 12, ש' 1 – 9).
- בהמשך מוסיף התובע: "אני מעריך שמגיל שנה. הוא יהיה החודש בן 6. כלומר כבר 5 שנים" (עמ' 12, ש' 7).
26. נזכור כי בסיכומיו טוען התובע שהמתכונת הרחבה החלה "לאחר מתן פסק הדין במשמורת הזמנית ו/או ממש בסמוך אליו ולא מיד לאחר חתימת ההסכם" (ס' 22).
27. פער הזמנים המתגלה בין גרסאות התובע אינו ניתן ליישוב. תהום פעורה בין הטענה לפיה הרחבת זמני השהות התרחשה בסמוך לאחר הסכם, לבין הטענה לשינוי בעקבות תביעת המשמורת, שעה שהחלטה על קביעת משמורת משותפת זמנית ניתנה ביום 19.2.15, קרי, יותר משנה ממועד אישור ההסכם (בחודש 11/2013).
28. הספק הקיים בנוגע למועד הרחבת זמני השהות עומד לחובתו של התובע. התובע יכול היה בקלות מרבית להבהיר את התמונה לו רק היה מעוניין בכך. די היה בהצגת סימוכין למועד ממנו החל התובע לשלם את השיעור המופחת של מזונות הקטין בהתאם להסכם על מנת למקד את עיני בית המשפט על ציר הזמן.





## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

29. בערבו של יום, מוצא בית המשפט שאין הכרח להכריע במחלוקת עובדתית זו ולהניח את האצבע על המועד המדויק להרחבת זמני השהות. שוכנעתי שהרחבת זמני השהות היתה בבחינת שינוי נסיבות אותו הצדדים צפו מראש, ואינו מהווה משום שינוי נסיבות מהותי על פי דין. בתוך כך, אני דוחה את טענת התובע לפיה כוונת הצדדים בנוגע לסעיף זה בהסכם בהקשר ללינת הקטן, היתה ללינת הקטין בבית האב בסופי השבוע בלבד. בכך מבקש האב ליצור אבחנה בין לינת הקטין בסופי השבוע לבין לינת הקטין בימי חול, ולהצביע על האחרונים כתוצר של שינוי נסיבות. כאמור, אין בידי לקבל את טענת התובע ואני קובעת שהצדדים לא סייגו הסכמתם להרחבת זמני השהות באמצעות לינת הקטין, ולא ערכו אבחנה בין ימי חול לבין סופי השבוע.
30. ראשית, נלמד הדבר מלשון ההסכם :  
נביא בשנית את סעיף 5.1 להסכם כלשונו :  
"החל מיום חתימת ההסכם ישלם האב לידי האם מזונות הקטין בסך 2,000 ₪ (אלפיים ₪) בחודש. כאשר הקטין יתחיל ללון דרך קבע במסגרת הסדרי הקשר בבית האב יעודכן בהתאם הסדר הביקורים ומזונות הקטין שמשלם האב לאם יופחת סך של 150 ₪".
31. אין בנוסח הסעיף אף לא רמז דק להתלות בו על מנת שיספוג את הפרשנות אותה מנסה התובע לכפות על הניסוח. ניסוח הסעיף מרמז דווקא שהצדדים צפו שינוי רוחבי, של כל זמני השהות המתקיימים "במסגרת הסדרי הקשר בבית האב".
32. שנית, את סעיף 5.1 להסכם יש לקרוא בצוותא חדא עם סעיף 4.3 להסכם. תחת הפרק "משמורת וחלוקת זמן הורי", הסכימו הצדדים כך : "הצדדים יקבעו ביניהם בהסכמה מתי יוכל הקטין להתחיל ללון אצל אביו ובהתאם ייקבע בכתב הסדר ביקורים חדש".
33. הנה כי כן, ככל שהיה ספק בדבר, הרחבת זמני השהות היתה שינוי אותו הצדדים צפו מראש, ואשר לא סויג בשום דרך המתיישבת עם טענות התובע. יתירה מכך, הצדדים כבר הסכימו מראש מה תהא התוצאה של הרחבת זמני השהות על דרך הלנת הקטין, כאמור בסעיף 5.1 סיפא, לאמור – הפחתת שיעור המזונות בסך 150 ₪.
34. שלישית, הטענה לפיה כוונת הצדדים בנוגע לסעיף זה היתה ללינה בסופי השבוע בלבד, היא טענה עובדתית מובהקת בעוד התובע לא הציג כל גרסה למצב הדברים ששרר אותה עת בין הצדדים אשר תתמוך בטענה זו.
35. התובע אף לא השכיל להבהיר מה מהות האבחנה, לשיטתו, בין ימי חול לבין סופי השבוע וגם בהקשר זה לא סיפק גרסה. הדעת נותנת שמשעה שהתובע מעיד על עצמו שאינו עובד, ועומד לרשותו זמן פנוי למכביר, ומשעה שלטענתו הוא נייד באמצעות רכב מותאם, ובהנחה שמעוניין לשהות עם בנו כמה שיותר, הרי שיש להניח בהעדר ראיה לסתור, שלא יבחין בין ימי החול לבין סופי השבוע; וככל שיבחין, הדעת נותנת שיעדיף להרחיב את זמני השהייה באופן מהותי, קרי, בימי החול, ולא רק בסופ"ש, כשמשמעות הדבר בפועל היא שינוי מינורי המוסיף שני לילות שהות בחודש בלבד.



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

- 1 רביעית, יש לתת דעתנו לעובדה שהרחבת זמני השהות, היתה על דרך הלנת הקטין בבית האב. במילים  
2 אחרות, זמני השהות הנוספים התמצו בלינה – מבלי לגרוע מחשיבותה ומשקלה של לינת הקטין בבית  
3 אביו. כאמור, לא בכדי התובע מונה בשעות את הפער לעומת זמני השהות בעבר, והמדובר אפוא בשעות  
4 אשר רובן הן שעות שינה. ללינת הקטין אמנם חשיבות רבה לחיזוק הקשר בין הקטין לאביו, אך כשלעצמה  
5 אינה טומנת בחובה בהכרח תוספת של עלות כלכלית שוטפת ומשמעותית. למצער בענייננו, לא הוכיח  
6 התובע פער בין ההוצאות הכרוכות בזמני השהות הכוללים לינה לבין ההוצאות להן נדרש ללא הלנת הקטין  
7 – ועל כך יורחב בהמשך הדברים.
- 8 **חמישית**, בהקשר זה, ובכלל, מצאתי את גרסתה של הנתבעת מהימנה ועקבית המתיישבת יותר עם נסיבות  
9 העניין כפי שנתגלו משך בירור התובענה. כך בעוד התובע התקשה כאמור לשכנע בתשובותיו או להעמיד  
10 גרסה מהודקת. גרסתו היתה בלתי עקבית, שזורה סתירות פנימיות והן סתירות לאמור בתצהירו ובכתב  
11 התביעה.  
12 מצאתי אפוא לקבל את גרסת התובעת בהקשר זה :
- 13 **"מהתחלה [התובע] ביקש שני ורביעי כי נ. הבת שלו גם אצלו, הסכמתי, [הקטין] התחיל לישון אצלו**  
14 **באותם ימים וככה זה היה תמיד"** (עמ' 31, ש' 6); הנתבעת ציינה עוד שהקטין החל ללון אצל האב **"כמה**  
15 **חודשים אחרי ההסכם"** (עמ' 33, ש' 18; ור' גם בעמ' 35, ש' 20 ואילך).  
16 ובמקומות אחרים:  
17 **"ש. אז למה הסכמת שהילד ישן אצלו?**  
18 **ת. לא היתה לי ברירה, זה היה בהסכם, פעמיים בשבוע"** (שם, ש' 11-12)  
19 **"כשיהיה לילה [צ.ל. "לינה", א.מ.] זה יהיה בימים שהוא כבר לוקח אותו, זה מה שהיה ברור"** (עמ'  
20 32, ש' 12).  
21 **"ש. האם מיד זה הפך להיות לינה של מספר ימים בשבוע?**  
22 **ת. זה היה בימי ב' ו-ד' ושישי-שבת פעם בשבועיים.**  
23 **ש. לא היתה מחלוקת כמה ימים הוא אמור לקחת את הילד ללינה?**  
24 **זה היה לפני [צ.ל. "לפני", א.מ.] הימים שהוא היה רואה אותו אז זה הפך להיות עם לינה"** (עמ' 33,  
25 ש' 19-22).
- 26
- 27 **לסיכום**, גם בהינתן ההקלה בנטל השכנוע שעל כתפי התובע מתוקף בע"מ 919/15, לא שוכנעתי שהרחבת  
28 זמני השהות, במתכונת כלשהי, היתה בבחינת שינוי מהותי ובלתי צפוי. אני קובעת כעניין שבעובדה כי  
29 ההיפך הוא הנכון. **הצדדים צפו מראש כי זמני השהייה יורחבו על דרך לינת הקטין בבית האב**, נקבו  
30 בהסכם מראש את האפשרות להרחבת זמני השהות הקבועים בהסכם ואף את שיעור ההפחתה המוסכם  
31 ממזונות הקטין במקרה זה. הרחבת זמני השהות התרחשה כפי הנראה ולפי גרסת הנתבעת, כמה חודשים  
32 לאחר מועד עריכת ההסכם באופן שהקטין לן בבית האב באותם ימי שהייה מוכרים וקבועים. עם הרחבת  
33 זמני השהות, הופחת שיעור המזונות כמוסכם מראש. התובע לא הוכיח כי הוראות סעיף 5.1 להסכם



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 18941-03-16 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

מכוונות ללינה בסופי השבוע בלבד – טענה המנוגדת ללשון ההסכם, לנסיבות העניין ולשכל הישר ומתיישבת עם גרסת הנתבעת אותה מצאתי מהימנה.

### טענת ההרעה במצב הכלכלי

#### הכנסת התובע

39. לטענת התובע בתצהירו (ת/1), הכנסתו היחידה היא גמלת נכות כנכה צה"ל, ע"ס 6,000 ₪ מידי חודש (להלן – "הגמלה"). כך גם בסיכומיו (ס' 37). לביסוס טענתו צירף לתצהירו תלוש קצבה, סימוכין להכרה בנכותו ואישור מל"ל כי אינו עובד (נס' ד' – ו'). לדבריו הוא פגוע גפיים, מוכר כנכה צה"ל בשיעור 57%. רגלו האחת קצרה מהאחרת, וידו השמאלית בקושי מתפקדת (ס' 16). התובע מוסיף ש"מעבר לבעיותי הפיזיולוגיות, אובחנתי כבעל דיסלקציה, דיסגרפיה, דיסקלקולציה והיפראקטיביות. מוגבלות זו מקשה עלי למצוא עבודה קבועה במשך השנים" (ס' 17). נוסף כבר כעת כי למעט אישור על אחוזי נכותו והיותו פגוע כפיים, לא צירף התובע סימוכין כלשהם לחיזוק המגבלות האחרות עליהן עמד.

40. בתצהירו ת/1, וקודם לכן בתצהירו הכלכלי של התובע אשר הוגש ביום 30.11.2016 בהתאם להחלטת בית המשפט, ציין התובע (ס' 6) שהחל מחודש 3/2016 הוא מועסק כיועץ תדמית בחברת "XXXXXX" (להלן – "החברה"). לדבריו המדובר בעבודה זמנית שעתידה להסתיים בחודש 3/2017 ושכרו עומד על סך 7,500 ₪ נטו. לטענת התובע כאמור, כיום אינו עובד, והכנסתו היחידה היא הגמלה בסך 6,000 ₪.

41. הכנסת התובע במועד עריכת ההסכם : התובע לא העמיד כל טענה בהקשר זה, ולא התייחס לנתון זה בכתב התביעה או בתצהירו. לצורך העניין - אף לא בסיכומיו. בית המשפט נותר במחשכים ואין בידיו אף לא בדל מידע להיאחז בו. יוצא אפוא כי אין לבית המשפט כל בסיס להשוואה בין הכנסתו הנוכחית של התובע לבין הכנסתו במועד ההסכם, ואין בידי בית המשפט כל אינדיקציה לשאלה האם התחולל שינוי נסיבות בהקשר זה, כל שכן שינוי נסיבות מהותי.

42. לא למותר להוסיף, כי במשך חקירתו זכה התובע לשלל הזדמנויות להאיר את עיני בית המשפט ולהוסיף נפח לטענותיו אך התובע הוסיף להתבצר בטענות שאינן מן העניין (ר' להלן ובעמ' 13-15 לחקירתו הנגדית). לא נעלם מעיני בית המשפט, כי בכתב התביעה ציין התובע שאינו עובד, בעוד התברר בדיעבד מתלושי השכר של התובע מטעם החברה, כי החל בעבודתו בחברה ביום 1.3.2016 – טרם הגשת התביעה וחתמת התצהיר התומך. הדעת נותנת כי בעת הגשת התביעה התובע עבד מניה וביה, או שמא התקבל לעבודתו, ובוחר שלא לציין הדבר בכתב התביעה. כאמור לעיל, בחקירתו התקשה התובע להניח את הדעת בהקשר זה, או בנוגע לשינוי בשיעור הכנסתו ושינוי הנסיבות לפי ראות עיניו :

"ש. בכתב התביעה אתה טוען שאתה לא עובד, התצהיר נחתם ביום 7.3.16, מתלושי השכר שלך עולה שאתה כבר עובד בתקופה הזאת, אז למה לא הצהרת על זה בכתב התביעה?  
ת. אין לי מושג.

ש. כשאתה מגיש תביעה להפחתת מזונות אתה צריך להראות שינוי נסיבות מהותי [...] הוסבר לך?



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

1 ת. כן.

2 ש. מה השינוי נסיבות מהותי שחל לטענתך בין נובמבר 2013 שבו נקבעו המזונות לבין המועד בו הגשת  
3 את התביעה החדשה?

4 ת. אם אני מבין נכון את השאלה שלך, זה היה פרויקט מאוד זמני שמראש לקחו אותי לזמן קצר. לא  
5 היתה עבודה קבועה או משהו.

6 ש. זה השינוי נסיבות?

7 ת. אחרי שנים שלא עבדתי.

8 ש. מה קרה במרץ 2016, מה היה השינוי נסיבות בעטיו מגיעה לך הפחתת מזונות?

9 ת. גם מהבחינה הזו שהשתנה, מצאתי עבודה זמנית, לא משהו קבוע, כל זה התחיל ממקום שבעצם  
10 [הנתבעת] הפסיקה לתת לי לראות את הבן, במשטרה יש תלונות והכל, זה לא מופיע פה, אבל היו תלונות  
11 וזה כן מוזכר בתסקיר של העו"ס.

12 ש. מה הסיבה להפחית מזונות שנקבעו בהסכם?

13 ת. סיימתי לעבוד, אני לא עובד שם [...] איך זה התחיל בכלל איך הגעתי לעו"ד שיראל היה כי היא  
14 הפסיקה לתת לי לראות את [הקטין], אחרי שתבעתי וקיבלתי משמורת משותפת אני רואה את  
15 [הקטין] (עמ' 13, ש' 22 ועד עמ' 14, ש' 11).

16 ובמקום אחר :

17 ש. מה הסיבה שבגללה הגשת תביעה להפחתת מזונות?

18 ת. היא המשיכה לא לתת לי לראות את [הקטין] ובנוסף הייתי 8 פעמים במשטרה סתם [...] כן היו לי  
19 הוצאות גדולות, לקחתי משכנתא של 800,000 ₪ הייתי צריך להחזיר אותה, ההוצאות של [הקטין] גדלו  
20 כי הוא איתי ויש לי עוד ילדה שהייתי צריך להוציא עליה כסף" (עמ' 14, ש' 26 ועד עמ' 15, ש' 6-1).

21 43. למדנו אפוא מחקירת התובע, שלשיטתו הפחתה בהכנסתו לעומת מועד ההסכם אינה משום עילה  
22 לתביעתו; שנית, שלאחר ההסכם עלה בידיו למצוא הכנסה בלתי מבוטלת, גם אם זמנית. יש בכך להעיד  
23 גם על יכולת ההשתכרות של התובע; התובע נמנע עוד מלהוכיח שאכן כטענתו, עבודתו בחברה היתה "אחרי  
24 שנים שלא עבדתי".

25 שלישית, שעולה ספק האם המניע או הפן הכלכלי הוא שהביא להגשת התביעה, וניכר כי התובע משליך  
26 יהבו על זמני השעות וההתנהלות הפוגענית אותה הוא מייחס לנתבעת.

27 44. לסיכום, התובע לא הוכיח כי חווה ירידה בהכנסתו לעומת מועד עריכת ההסכם. הנסיבות מלמדות כי  
28 חרף מצבו הפיזי, לתובע יכולות בלתי מבוטלות וכשרון רב אותו הוא מביא לידי ביטוי ומתעלה מעל  
29 מגבלותיו. בית המשפט לא שוכנע עוד כי עבודתו בחברה היא בבחינת אירוע חד פעמי הוא תוצאה של  
30 נסיבות שלא יחזרו על עצמן, ואף הותיר ספק אם אכן זכה במשרה בחברה לאחר שנים בהן לא עבד. יובהר  
31 כי אין בכך לכחד את ההנחה כי מצבו הפיזי של התובע אכן מגביל את היקף המשרות אותן יכול למלא  
32 ואין לייחס לו יכולת השתכרות אלא בהתאם למצבו הפיסי.



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

### הכנסת הנתבעת

45. לטענתה בתצהירה (נ/3) עלתה מxxxx לישראל נטולת מקצוע. עד לחודש 2/2017 עבדה כסייעת בגן ילדים והשתכרה סך ממוצע של כ-3,100 ₪. טענה זו נתמכה בתלושי שכר (נ/3, נס' ט'). עם סיום עבודתה זכתה בקצבת אבטלה בסך ממוצע של כ-1,900 ₪. גם טענה זו נתמכה בסימוכין (שם).  
בחקירתה ציינה הנתבעת שכיום היא עובדת כמטפלת בפעוטון ומשתכרת "4,000 – 4,500 ₪. תלוי בשעות, רק התחלתי לעבוד" (עמ' 23, ש' 32). הנתבעת תמכה טענה זו בראיות והציגה שני תלושי שכר לחודשים 9-2017 (סומנו נ/4).

בנוסף זוכה הנתבעת לסיוע בשכ"ד באמצעות "עמידר" בסך של 1,100 ₪ (עמ' 24, ש' 16-4). בנוסף לכך, והחל מחודש 2/2017 משולם לתובעת באמצעות הביטוח הלאומי, רכיב התלויים מקצבת הנכות המשולמת לאביהם של התאומים – ילדיה הנוספים של הנתבעת. שיעורו של רכיב זה כ-1,600 ₪ מידי חודש. הנתבעת אינה מכחישה כי יחד עם קצבת הילדים ודמי המזונות שמשלם התובע, הכנסתה החודשית עומדת על כ-9,000 ₪ (עמ' 24, ש' 29-25).

46. **הכנסת הנתבעת במועד עריכת ההסכם** : גם בהקשר זה מצוי בית המשפט במחשכים. התובע לא העמיד כל טענה לעניין זה, כל שכן סימוכין. גם במהלך חקירתה הנגדית לא נשאלה הנתבעת בהקשר להכנסתה בעבר. אמנם אפשר לשער שהכנסת הנתבעת לא היתה מהגבוהות, אך אין בידי בית המשפט כל אינדיקציה לשם הכרעה בשיעור השתכרותה במועדים הרלוונטיים להסכם, ומכאן, לשם בחינת קיומו של שינוי נסיבות בהקשר זה.

47. **לסיכום, התובע לא הוכיח, וספק אם התיימר להוכיח, שינוי נסיבות מהותי בהקשר לשיעור השתכרות הנתבעת.**

### החמרה במצבו הרפואי של התובע

48. בתצהירו (ת/1) ציין התובע כי "בשנה האחרונה חלה החמרה במצבי (הסתידות בברך והוכרתי כחולה במחלת כאב) כך שעל אף ההגבלות שנקבתי בהן לעיל נוסף קושי זה להתנהלות היום יומית שלי. החמרה זו במצבי הבריאותי מקשה עליי עוד יותר במציאת עבודה [...]".

49. מבלי לזלזל במצבו של התובע, ועם כל ההתחשבות המתבקשת במצבו, טענות אלה עלו כלאחר יד ובעלמא, מבלי שהתובע טרח לצרף אף לא מסמך רפואי או אחר שיתמוך בטענות אלה. ניתן להשתומם שבעתיים מהימנעות התובע להאיר את עיני בית המשפט בנוגע למצב רפואי שמעצם טיבו הוא פרי אבחון רפואי המניב בהכרח סימוכין.

50. לפיכך אני דוחה טענות התובע בנוגע להחמרה במצבו הבריאותי.

### הוצאות התובע

51. הוצאות מדור או משכנתא : בתצהירו (ת/1) טען התובע כי "לפני מספר שנים רכשתי מגרש קטן" לצורך בניית בית, "כאשר עד היום חרף הלוואות שלקחתי לצורך בניית הבית טרם הצלחתי לסיים את הבניה"



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 18941-03-16 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

- 1 (ס' 25). לדבריו נטל משכנתא בסך 800,000 ₪ בגינה נושא בהחזר חודשי בסך 3,725 ₪. הנתבע תמך טענה  
2 זו בראיות (נס' ט' – י' לתצהיר ת/1). כמו כן נטל הלוואה ע"ס 80,000 ₪ ממשד הביטחון, והחזר בסך  
3 2,000 ₪ מנוכה מידי חודש ישירות מתלוש הגמלה שלו. עולה קושי כבר בגרסה זו, הואיל ומחד גיסא התובע  
4 השמיט מתצהירו ת/1 את דמי השכירות בסך 2,500 ₪ בהם הוא נשא לטענתו עבור שכר דירה (נס' ז' לתצ'  
5 הכלכלי) ונושא לטענתו כאמור בהשבת משכנתא. מאידך גיסא, התובע טוען כי חרף מאמציו לא עלה בידו  
6 לסיים את בניית הבית. אפשר להבין מדבריו כי נכון למועד התצהיר ת/1 עדיין אינו מתגורר בבית, אך מנגד  
7 אינו נושא בשכר דירה, ויוצא כי לא ברור היכן מתגורר התובע. כך או כך, בחקירתו הנגדית התברר כי  
8 גרסתו אינה מדויקת, בלשון המעטה.
- 9 52. נכון למועד חקירתו, התובע מתגורר בבית הבנוי מזה כחצי שנה (עמ' 7, ש' 18). התברר עוד שהתובע לא  
10 רכש "מגרש קטן" לשם בניית בית כדבריו, כי אם מגרש גדול ועליו בית בנוי. לא זו בלבד, מנסח רישום  
11 הזכויות שהציגה הנתבעת (סומן נ/1) עולה שהתובע מכר מחצית מן הזכויות במגרש לצד ג' תמורת סך של  
12 1,200,000 ₪ (עמ' 8, ש' 1-12). ועוד וכי ביום 2.4.2013, כחצי שנה לפני עריכת ההסכם, נרשמה הערת  
13 אזהרה לטובת הרוכשים על מחצית הזכויות במגרש מכוח המכר (עמ' 9, ש' 24).
- 14 53. התובע לא הציג סימוכין כלשהם בנוגע לבניית ביתו, העלויות שהיו כרוכות בכך ואופן מימון הבנייה. כך  
15 גם לעניין היתרה לסילוק המשכנתא. לשון אחר, בית המשפט אינו יכול לקבוע האם עשה התובע שימוש  
16 בתמורה שהתקבלה ממכירת מחצית המגרש לשם בניית ביתו, או שמא אך בחלקה, אם בכלל. נדמה כי  
17 קיימת אינדיקציה לכך שסכום התמורה לא שימש במלואו לשם בניית הבית וכי חלק מהתמורה עודנה  
18 מצויה בידיו של התובע. כך התובע בסיכומיו:  
19 **"התובע יטען כי מידי חודש לא נשארת בידו אגורה שחוקה מהכנסותיו [...] התובע מממן את הוצאותיו**  
20 **[...] וכן מתוך כספים שקיבל בגין עסקה מוצלחת שביצע כאשר מכר את מחצית המגרש" (ס' 42).**
- 21 54. התובע נושא אם כן לדבריו בהחזר חודשי בגין המשכנתא בסך 3,725 ₪. בהינתן שהשתכרותו היחידה  
22 לדבריו היא גמלה בסך 6,000 ₪, הרי שהחזר המשכנתא עומד בחישוב גס על יותר מ- 60% מהכנסתו.  
23 יתירה אף מכך; לדברי התובע מנוכה מידי חודש משכרו סך של 2,000 ₪ עבור השבת הלוואה ממשד  
24 הביטחון. **משמע כי לשיטת התובע החזר המשכנתא עומד על כ 100% מהכנסתו הפנויה.** מסקנה זו,  
25 הנסמכת על טענות התובע, מעוררת קושי רב. כאמור, התובע נמנע מהצגת סימוכין להבהרת התמונה,  
26 ואמנם אין בידיעת בית המשפט התנאים בהם ניטלה המשכנתא והאם זכאי התובע לתנאים מיוחדים  
27 מתוקף נכותו. אך גם אם אניח כי זוכה התובע לתנאים מופלגים, קשה להלום את שיעור החזר המשכנתא  
28 עם ההכנסה אותה התובע מייחס לעצמו, ובהעדר ראיה לסתור, חזקה על הבנק כי שיעור החזר החודשי  
29 מובטח, בין היתר, באמצעות קבלת סימוכין על היקף הכנסתו הפנויה של התובע.
- 30 55. ובהתייחס לקיומו של שינוי נסיבות, התובע לא עמד על הוצאותיו בגין מדור במועד עריכת ההסכם. מן  
31 המצוי לנגד עיני בית המשפט, נושא כעת התובע בהשבת משכנתא תחת תשלום שכר דירה. לפיכך, גם  
32 בהקשר זה, אין לעיני בית המשפט כל בסיס להשוואה. התובע אף לא טען שיש לראות בבניית הבית משום  
33 פועל יוצא של הרחבת המשפחה ו/או של הרחבת זמני השהות עם הקטין. למעשה, התובע ניסה להצניע את  
34 העובדה שבת זוגו מתגוררת עמו בבית (עמ' 17, ס' 21).





## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

- 1 **לסיכום**, אין לראות בהחזרי המשכנתא משום שינוי נסיבות. מסקנה מסתברת יותר היא שהמשיב היה  
2 בונה את ביתו, ופעל לשם כך תקופה ארוכה, גם אם זמני השהות היו נותרים על כנם ובמתכונתם  
3 המצומצמות מתוקף ההסכם.
- 4 **הוא הדין לגבי הלוואה בסך 20,000 ₪** : הלוואה זו ניטלה אף היא לטענת התובע לשם בניית הבית.  
5 התובע לא הציג ראיות לכך. האמור לעיל יפה אף לפה, ולא הוכחה או נטענה זיקה בין הלוואה זו לבין  
6 הרחבת זמני השהות או הרחבת המשפחה – גם אם נניח כי אכן ניטלה לשם בניית הבית. יצוין עוד, כי  
7 ממסמכי הלוואה (ת/1 נס' ח') עולה שיתרת הלוואה לסילוקה נכון לחודש 7/2017 היתה כ 9,000 ₪, ויש  
8 להניח כי לעת כתיבת שורות אלה סולקה במלואה.
- 9 **ודוק** : התובע מכר את מחצית המגרש לפני חתימת ההסכם ואישורו, והערות אזהרה ע"ש הרוכשים נרשמו  
10 על זכויות התובע יותר מחצי שנה לפני מועד ההסכם. **לאמור כי כוונותיו של התובע כלפי המגרש לא נולדו**  
11 **לאחר ההסכם ולא ניתן לראות בהלוואות שניטלו לשם בניית הבית משום שינוי נסיבות בלתי צפוי**  
12 **שהתרחש כך פתאום על התובע.**
- 13 **לסיכום**, גם בהינתן נטל הראיה המקל, **התובע לא הוכיח כי הוצאותיו בגין מדור – שכר דירה או משכנתא**  
14 **– ו/או בגין השבת הלוואות, הן בבחינת שינוי נסיבות.**

### תשלום מזונות עבור בתו של התובע

- 17 **לדברי התובע**, הקטינה בת 16 נכון לכתיבת שורות אלה (עמ' 15, ש' 9), והוא משלם עבורה מזונות בשיעור  
18 **2,000 ₪ (ת/1, ס' 27)**. פשיטא שהמזונות המשולמים עבור הקטינה אינם יכולים להוות שינוי נסיבות הואיל  
19 ומזונות אלה שולמו דרך קבע זמן רב לפני ההסכם, וכפי הנראה עוד לפני לידת הקטין. התובע מאשר את  
20 הדברים בחקירתו (עמ' 16, ש' 1). התובע מאשר עוד כי כיום, ומפאת גילה, הקטינה מגיעה אליו פחות  
21 מבעבר, בעוד בעבר היתה שוהה עמו במקביל לזמני השהייה עם הקטין (עמ' 15, ש' 20; עמ' 23, ש' 17-12).  
22 אין בידי בית המשפט לקבוע ממצא לעניין זה, הואיל והתובע לא הציג סימוכין כלשהם לעניין זמני השהייה  
23 עם בתו – את ההסכם עם אמה של הקטינה או כל אינדיקציה אחרת. כך או כך, וכאמור, תשלום מזונות  
24 הקטינה אינו יכול להוות שינוי נסיבות בענייננו. נזכיר כי הדעת נותנת שחיוב זה עתיד להסתיים ולעמוד  
25 לכל היותר על שליש משיעורו במלאות 18 לקטינה. גם חיוב זה הוא בבחינת חיוב שלא ילווה את התובע  
26 עוד שנים ארוכות.

### יתרות חובה והתחייבויות

- 29 **לטענת התובע**, הוא פועל באמצעות 2 חשבונות בנק. לדבריו החשבון **בבנק אוצר החייל** משמש רק להשבת  
30 הלוואה ממשרד הבטחון. חשבונו **בבנק מזרחי טפחות** מצוי לדבריו ביתרת חובה ע"ס כ – 30,000 ₪,  
31 ובנוסף קיימות לחובתו "התחייבויות" ע"ס כ 52,000 ₪ (נכון למועד הגשת התצהיר). התובע לא הרחיב  
32 לגבי אותן "התחייבויות", מהותן ומועד תחילתן. כך או אף, אין ליתרת החובה או להתחייבויות אחרות





## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

- 1 עליהן עומד התובע כשלעצמן כל משקל בהעדר בסיס להשוואה. התובע לא עמד על מצבת זכויותיו הכספיות  
2 נכון למועד ההסכם.
- 3 62. יתירה מכך, עיון עמוק באישור יתרות שצירף התובע (ת/1, נס' ח') מעלה כי הסכומים הנקובים לעיל אינם  
4 עוקבים כי אם חופפים, ואף בלתי מדויקים. למעשה, יתרת החובה המוצגת באישור היתרות היא כ-30,000  
5 ש"ח, בעוד מסגרת האשראי שהעמיד הבנק לתובע היא ע"ס 31,000 ש"ח. לאמור שאין ביתרת החובה משום  
6 חריגה ממסגרת האשראי – מסגרת שהועמדה לרשות התובע, כך יש להניח, על בסיס חוסנו הכלכלי.  
7 שנית, סך ההתחייבויות הוא 43,000 ש"ח בלבד, והוא אף מגלם בתוכו את יתרת החובה, והן את יתרת  
8 ההלוואה שנטל התובע ממשרד הביטחון (בסך כ-9,000 ש"ח כאמור). במילים אחרות, התובע לא דייק בהצגת  
9 הנתונים.
- 10 63. התובע לא עמד עוד על קיומם של הליכים משפטיים או הליכי גבייה בהקשר לחובות נטענים אלה –  
11 עיקולים, שעבודים, חשבונות פיגורים, מכתבי התראה וכד'.
- 12 64. לפיכך, התובע לא הוכיח כי יש במצבת הזכויות והחובות הכספית הנטענת משום שינוי נסיבות, גם על  
13 רקע נטל ההוכחה המקל ממנו נהנה התובע.
- 14 65. לסיכום: על בסיס כל הנקוב לעיל, לא הוכח בפני בית המשפט, למרות ההקלה בנטל הראיה, כי התרחש  
15 בענייננו שינוי נסיבות שאינו עניין של מה בכך, ומקל וחומר שינוי נסיבות מהותי, אשר יקים עילה  
16 להפחתת מזונות, או לחילופין יצדיק בחינת נסיבות העניין בכללותן מתוקף ההלכה בבע"מ 919/15.
- 17
- 18 **סוף דבר**
- 19 66. הגענו לסופה של הדרך בה צעדנו לשם הכרעה בתובענה. התובע לא הוכיח שינוי בעולם המעשה אשר יש בו  
20 להביא לפתיחת השער והמשך בירור טענות התובע דרך המנסרה של פסק הדין בבע"מ 919/15.
- 21 למעלה מן הצורך ולשם השלמת התמונה, סבור בית המשפט כי נסיבות העניין בכללותן, אינן מצדיקות אף  
22 הן התערבות במזונות הנקובים בהסכם – בין אם על בסיס בע"מ 919/15 ובין אם לאו.
- 23 67. ראשית, לאחר בירור התובענה יש לתת את הדעת להעדר תום הלב שנכרך בהתנהלות התובע. הרחבנו  
24 בדברים לעיל, כיצד התובע ביקש לטשטש את העובדה שעבד בעת הגשת התביעה, מבלי שסיפק צידוק מניח  
25 את הדעת לדבר. כמו כן ביקש התובע להסתיר את העובדה שמכר מחצית מזכויותיו במגרש שבבעלותו  
26 תמורת הון בלתי מבוטל, כאשר כפי הנראה חלק לא ידוע ממנו עודנו מוחזק בידיו. התובע הותיר את בית  
27 המשפט במחשכים לגבי מצבו הכלכלי לאשורו, ואף הניח על שולחן בית המשפט טענות כלאחר יד וללא  
28 בדל של סימוכין – וראה טענותיו בדבר החמרה במצבו הבריאותי והן טענותיו על האבחונים השונים שעבר  
29 מבלי שטרם להציג את אלה לעיני בית המשפט. התובע עתר אפוא לקבלת סעד מבלי שתמך את טענותיו  
30 בסימוכין בסיסיים הנחוצים לשם ההכרעה, ומבלי שיצביע על קושי כלשהו להמציא נתונים אלה. בכך  
31 האריך וסרב את בירור תביעתו ואת ההכרעה בה.
- 32 68. שנית, גם אחר בירור התביעה נותר ספק גדול בדבר מצבו הכלכלי של התובע, אשר כאמור מיאן לשפוך  
33 אור על הדברים. עמדנו על שיעור החזר המשכנתא בו נושא התובע שאינו הולם על פניו את טענות התובע



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16-03-18941 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

- 1 בנוגע לשיעור הכנסתו, כל שכן הכנסתו הפנויה. עוד הותיר התובע ספק בנוגע למימון הנסיעה לרומניה בקיץ  
2 2017. בחקירתו התקשה התובע לסתור את העולה מהזמנת כרטיסי הטיסה (סומן נ/2), כי הוא שמימן את  
3 עלות הנסיעה לו ולבת זוגו, לאמו, לבתו ולקטין. התובע לא שכנע ולא הוכיח שאמו היא ששלמה בעוד הוא  
4 רק עשה שימוש בכרטיס האשראי שלה, ואף לא הוכיח את טענתו שבת זוגו השיבה לאמו את עלות הכרטיס  
5 – טענות הניתנות להוכחה ללא קושי ממשי (ר' עמ' 18, ש' 24; עמ' 19, ש' 26-28).
- 6 69. **שלישית, לא ניתן להתעלם מהפער הכלכלי שעודנו קיים בין הצדדים.** התובע הוא בעל נכס, ובנה את ביתו  
7 תוך מכירת חלק מהמגרש שהיה בבעלותו. מנגד הנתבעת עודנה נתמכת דיור ציבורי ומטופלת ב-3 קטינים.  
8 התובע הוא בעל רכב שנת 2017 העומד לרשותו ללא עלות מתוקף זכויותיו כנכה, וניתן להחלפה בחדש מידי  
9 4 שנים (ר' עמ' 20, ש' 2). יתירה מכך, הוא נהנה מיציבות כלכלית וודאות כי גמלתו תוסיף להשתלם מידי  
10 חודש ובמועדה. את אחת מההלוואות סילק זה מכבר ובתו תהפוך בגירה עוד זמן לא רב. מנגד הנתבעת  
11 עודנה נדרשת לסיוע צד ג' עבורה ועבור הקטינים, מלווה על ידי שירותי הרווחה, וחיה תחת חוסר יציבות  
12 תעסוקתי (ר' עדותה בעמ' 30, ש' 17-9). הנתבעת הציגה תמונה כלכלית ראויה בפני בית המשפט ושכנעה  
13 כי התנהלותה הכלכלית מדודה ומותאמת למצבה.
- 14 70. **רביעית, התובע מתגורר בביתו עם מי שהיא בת זוג מזה "שנתיים-שלוש" לדבריו.** בית המשפט לא שוכנע  
15 מניסיונותיו של התובע להמעיט בעובדה זו (עמ' 17, ש' 2-23). התובע לא הציג סימוכין לגבי יכולותיה  
16 הכלכליות של בת זוגו ולא עמד על השתתפותה בהוצאות המחיה או על החלוקה בינו לבין בת זוגו בהוצאות  
17 המחיה. מנגד, התובע לא הוכיח, וספק אם התיימר להוכיח את טענתו לפיה הנתבעת מתגוררת עם בן זוג.  
18 71. לא נעלמה מעיני בית המשפט טענת התובע בסיכומיו, לפיה בעת עריכת ההסכם היחסים בינו לבין הנתבעת  
19 לא היו שקולים תוך שהנתבעת ניצלה את חולשתו ואת היותו במשבר רגשי ואף את העובדה שלא היה מיוצג  
20 וההסכם נוסח על ידי באת כוחה דאז של הנתבעת (ס' 11-12). מעבר להרחבת החזית האסורה הכרוכה  
21 בטענה זו, הרי שמקומה בתובענה כדן לביטול ההסכם בעילות הפגמים בכריתת החוזה. גם לגופה של  
22 טענה, מוטב היה שלא להעלותה. בפרוטוקול אישור ההסכם מצוין מדברי האב כי **"התייעצתי עם עו"ד**  
23 **בנוגע להסכם, עו"ד בשם יוסי, אינני זוכר את שם משפחתו. אני חתום על ההסכם. ההסכם מקובל**  
24 **עלי..."** (עמ' 1, ש' 20 לפסה"ד המאשר מיום 26.11.2013).
- 25 72. **חמישית, שיעור המזונות של הקטין הולם את שיעור המזונות אותם משלם התובע עבור בתו** (לדבריו 2,000  
26 ₪). שיעור מזונות הקטין נמוך יותר הודות להסכמת הצדדים כפי שהתבטאה בהסכם. בית המשפט מוצא  
27 קושי בפער גדול ומשמעותי בין שיעור מזונות שני הקטינים, ולא שוכנע כאמור כי יהא זה צודק להגדיל את  
28 הפער הקיים.
- 29 73. בטרם חתימת פסק הדין יש להבהיר: מבלי לחוות דעה על סיכוייו של התובע בהליך המקביל ועל האפשרות  
30 שיתווספו שני ימי שהות נוספים של הקטין ברשות האב, ומבלי להביע עמדה על משקלו של פסק דין כלפי  
31 כל טענה עתידית של הצדדים, יובהר כי פסק הדין דן עוסק במצב העובדתי הקיים נכון לכתיבת שורותיו.  
32 כל טענה עתידית מצד התובע להפחתת מזונות בגין שינוי נסיבות לכאורה, תעלה בהליך חדש על פי כל דין.  
33  
34



## בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 18941-03-16 א.כ. נ' ל.ב. – הפחתת מזונות קטין

### לסיום:

74. על בסיס הנקוב בפסק הדין, קובע בית המשפט כדלקמן:

א. תביעת התובע להפחתת מזונות – נדחית.

ב. לאחר שהפכתי בנסיבות העניין, והואיל והנתבעת מיוצגת באמצעות הלשכה לסיוע משפטי, ועל מנת שלא להעמיק את הסכסוך ולתרום להפחתת המתח בין הצדדים – איני מחייבת את התובע בתשלום שכ"ט והוצאות משפט.

המזכירות תמציא לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן לפרסום תוך השמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, י"ז שבט תשע"ט, 23 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.

אלה מירז, סגנית נשיא